

Ostravská univerzita v Ostravě – Pedagogická fakulta

Tradice a současnost vzdělávání učitelů hudby a hudební výchovy

**Sborník z 31. muzikologické konference Janáčkiana 2012
31. května a 1. června 2012**

Ostrava 2012

Za obsahovou a jazykovou stránku příspěvků (včetně anotací a překladů summary a keywords do angličtiny) odpovídají jejich autoři.

Do tisku doporučili: prof. PaedDr. Michal Nedělka, Dr., PhDr. Petr Macek, Ph.D.

© Ostravská univerzita v Ostravě – Pedagogická fakulta

Eds.: Karel Steinmetz, David Kozel, Jan Mazurek, Milan Bátor, Pavla Lachmannová,
Pavla Olšarová, Kateřina Sabová, Silvie Schmuckerová, Jindřich Schwarz,
Jana Vondráčková

ISBN 978-80-7464-169-5

Obsah:

Janáčkiana po jednatřicáté (1977–2012)	7
Ladislav Daniel (Olomouc):	
Vzdělávání učitelů hudební výchovy včera a dnes (a zítra?)	8
Miloš Schnierer (Brno):	
Inovace didaktických možností vníkaní do podstaty hudebního vývoje	16
David Kozel (Ostrava):	
K hermeneutickému porozumění zakotvení hudební tradice prostřednictvím pedagogické personality	23
Jiří Luska (Olomouc):	
Projekt ESF Interdisciplinární výzkum hudební kultury – zkušenosti a podněty v doktorském studiu	29
Jaromír Javůrek (Ostrava):	
Mohou hudební festivaly být přínosem pro hudební vzdělávání pedagogů?	32
Mgr. Kateřina Sabová (Ostrava):	
Pedagogická dimenze festivalu Harfové dny Ostrava	36
Alena Kručayová (Nitra):	
Pôsobenie českých hudobníkov na Slovensku v 19. storočí v kontexte vývoja hudobného školstva a vzdelávania	44
Irena Medňanská (Prešov):	
50 rokov vzdelávania učiteľov hudby na východnom Slovensku	54
Markéta Koptová (Ostrava):	
Pražská konzervatoř v zrcadle časopisu Dalibor	62
Eduard Douša (Praha):	
Pražská konzervatoř - tradice a současnost	69
Rezek, Michal (Praha):	
Založení, historie a významné osobnosti klavírního oddělení Pražské konzervatoře 1888–1945	76
Tomáš Stražil (Praha):	
Karel Pravoslav Sádlo a violoncellová třída Pražské konzervatoře	83

Marta Polohová (Prešov):	
Anna Korínska – nestorka slovenskej vokálnej pedagogiky (rok 2011–35 rokov od úmrtia tejto výnimočnej osobnosti)	89
Zuzana Herdová (Zvolen)	
Frico Kafenda a kultúrne spolunažívanie Čechov a Slovákov v Československej republike 1920–1939	99
Mária Glocková (Banská Bystrica):	
Eugen Suchoň v kontexte pedagogických aktivít (reminiscencie)	108
Karol Medňanský (Prešov):	
Jubilanti slovenskej hudby – Ladislav Burlas (*1927) a Milan Novák (*1927) a Prešovská univerzita (1997)	116
Margita Gromová (Ružomberok):	
Spomienky na nedožitú 75. výročie môjho milovaného brata Tadeáša Salvu – pedagóga a hudobného skladateľa	133
Boris Banáry (Žilina):	
Muzikológ, vysokoškolský pedagóg a publicista Jozef Tvrdoň (1911–90)	139
Radka Binderová (Brno):	
Hudebně teoretický odkaz Bohumila Duška v oblasti nauky o harmonii (příspěvek k loňskému 30. výročí úmrtí)	144
Eva Benešová (Praha):	
Soupis skladeb a úprav Jaroslava Herdena	151
Karel Steinmetz (Ostrava):	
Ostravští hudební pedagogové jubilující (doc. V. Gregor, prof. L. Zenkl, prof. L. Pivovarský, prof. J. Mazurek)	155
Michal Nedělka (Praha):	
Luděk Zenkl – průvodce světem hudebních forem	162
Janka Kupková (Nitra)	
Prínos prof. Ľudka Zenkla k rozvíjaniu nitrianskych hudobno-pedagogických tradícií	168
Květuše Raueová-Fridrichová (Olomouc):	
Zdeněk Fridrich a jeho pedagogická činnost na KHV PdF UP v Olomouci	177
Vítězslav Šlahař (Olomouc)	
K životnímu jubileu hudebního pedagoga prof. Jiřího Lusky	179

Miroslava Kupka (Zlín):	
Osobnost Františka Blahy	182
Lenka Černíková (Ostrava):	
Alois Rychta a jeho houslová škola v Ostravě	192
Jan Nowak (Třinec):	
Václav Štývar (k 80. narozeninám regionálního hudebního pedagoga a sbormistra)...196	
Mgr. Libuše Černá (Ostrava):	
Hudební vzdělávání a Rámcové vzdělávací programy	213
Pavla Olšarová (Ostrava):	
Potřeba rozvoje aktivního přístupu k hudebnímu umění v rámci vzdělávání budoucích pedagogů	219
Božena Balcárová (Prešov)	
Identita a integrita predprimárnej a primárnej hudobnej výchovy	224
Zuzana Rybáriková (Nitra):	
Implementácia moderných didaktických prostriedkov do procesu rozvíjania hudobných kompetencií	229
Zbyněk Prokeš (Liberec):	
Vzdělávání studentů učitelství pro 1. stupeň ZŠ v oblasti vokálních činností	237
Martina Procházková (Ružomberok):	
Využitie modelov skvalitňujúcich spevácky a hovorený prejav s aplikáciou dimenzie motivácie, kreativity a integrácie v predmete hlasová výchova v študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika	242
Zuzana Zahradníková (Ružomberok)	
Význam rozvíjania interpretačných zručností v procese vzdelávania a výchovy budúcich učiteľov hudby	252
Miriám Žiarna (Ružomberok):	
Požiadavky vo vzdelávaní učiteľov spevu na Katedre hudby PF KU v Ružomberku	261
Jana Vondráčková (Ostrava):	
Originální tvůrčí aktivity na Katedře klávesových nástrojů FU OU v letech 2010–12	274
Agáta Csehiová (Nitra):	
Ľudová hudba, ako inšpiračný zdroj v hudobnom vzdelávaní v prvej polovici 20. storočia	285

Markéta Šňupárková (Ostrava):

Spolupráce pedagogů s ostravskými divadly a dalšími kulturními institucemi
v současnosti, tvorba metodických podkladů pro učitele 295

Grobár, Martin (Praha)

Vzdělávání budoucích pedagogů v oblasti multimediálních technologií
na hudebních katedrách českých pedagogických fakult 304

Pavol Brezina (Nitra):

Aktuálne otázky vzdelávania učiteľov v oblasti počítačom
podporovanej výučby na základných umeleckých školách 316

Milan Bátor (Ostrava):

Skutečnost a fikce v nástinu vzdělávacích možností aprobovaných
učitelů kytary 325

Iveta Štrbák Pandiová, Antónia Ťahún Mendelová (Nitra):

Kánon – príprava k viachlasu 332

Marika Gajdošová (Bratislava):

Zdokonaľovanie rytmického čítania vo výučbe klavírnej hry 342

Požiadavky vo vzdelávaní učiteľov spevu na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

Miriám Žiarna (Ružomberok)

1 Vyprofilovanie študijného programu Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov

Hudobné umenie- spev

22. marca 2002 bolo priznané právo PF KU v Ružomberku uskutočňovať magisterské štúdium v študijnom programe Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov v predmete hudobná výchova, zameranie- spev.³²⁷

Návrh na vytvorenie dvojodborového štúdia hudobná výchova- spev vychádzal z aktuálnej spoločenskej potreby a naliehavosti vysokoškolskej kvalifikácie učiteľov spevu hudobného odboru v ZUŠ a hudobnej výchovy v ZŠ. Absolventom spevu 6- ročného konzervatória sa ponúkla možnosť prostredníctvom magisterského desaťsemestrového štúdia získať požadovanú kvalifikáciu a dosiahnuť v ZUŠ vysokoškolské zatriedenie.³²⁸

Uvedený príspevok je zameraný na vyprofilovanie študijného programu Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov hudobné umenie- spev, a to len predmetu spev, pretože súčasťou uvedeného programu sú povinné, povinno- voliteľné a výberové predmety kurzu pedagogiky a psychológie, všeobecného základu, hudobného umenia a spevu.

1.1 Študijný program Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, v predmete hudobná výchova, zameranie spev v akademických rokoch 2002- 2005

V roku 2001 bol vypracovaný návrh povinných predmetov pre študentov spevu, ktorý mal zohľadňovať požiadavky získania pedagogickej kvalifikácie a umeleckého rastu tak, aby sa po ukončení magisterského štúdia mohli uplatniť ako učitelia ZUŠ, sóloví alebo zboroví interpreti.

Tabuľka č. 1 Povinné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, v predmete hudobná výchova, zameranie- spev platné pre akademický rok 2002–03³²⁹

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	spolu	za semester
1.	Spev 1	2	3	36
	Spev z listu 1	1		

³²⁷ KOL. *Žiadosť o akreditáciu všetkých ŠP PO fakultách a PO oblastiach výskumu*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2001. s. 350.

³²⁸ KOL. *Akreditačný spis*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2001. s. 352.

³²⁹ MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu 2002/2003*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2002. ISBN 80-89039-11-1. s. 78-80.

2.	Spev 2	2	3	36
	Spev z listu 2	1		
3.	Spev 3	2	4	48
	Spev z listu 3	1		
	Interpretačný seminár 1	1		
4.	Spev 4	2	5	60
	Spev z listu 4	1		
	Interpretačný seminár 2	1		
	Didaktika spevu 1	1		
5.	Spev 5	2	7	84
	Spev z listu 5	1		
	Interpretačný seminár 3	1		
	Didaktika spevu 2	1		
	Operné herectvo 1	2		
6.	Spev 6	2	6	78
	Spev z listu 6	1		
	Interpretačný seminár 4	1		
	Operné herectvo 2	2		
	Pedagogická prax 1	6 za semester	6 za semester	
7.	Spev 7	2	5	66
	Interpretačný seminár 5	1		
	Operné herectvo 3	2		
	Pedagogická prax 2	6 za semester	6 za semester	
8.	Spev 8	2	2	37
	Pedagogická prax 3	25 za semester	25 za semester	
9.	Spev 9	2	2	12
10.	Spev 10	2	2	12
Spolu		29		469 hodín

Pre nadobudnutie určitého stupňa vokálno- technických schopností bola v hlavnom predmete spev stanovená týždenná časová dotácia 2 hodiny počas celého magisterského štúdia. Na prehľbovanie vokálno- intonačných schopností bol zaradený predmet spev z listu (4 semestre/1 hodina), pre interpretačnú prax interpretačný seminár (5 semestrov/1 hodina) a operné herectvo (3 semestre/2 hodiny) a pre pedagogickú prax didaktika spevu (2 semestre/2 hodiny) a pedagogická prax (37 hodín za tri semestre). Z desaťsemestrového štúdia sa zdal počet predmetov 29 a hodín 469 nedostačujúci, preto sa v nasledujúcom období po konzultácii s pedagógmi spevu (doc. O. Hagarová, MgA. E. Sadloňová) rozšírila ponuka predmetov zameraných na pedagogickú prax.

Tabuľka č. 2 Povinné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, v predmete hudobná výchova, zameranie- spev, platné pre akademický rok 2003–04³³⁰

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	spolu	za semester
1.	Spev 1	2	3,5	42
	Spev z listu 1	1		

³³⁰ MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu 2002/2003*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2002. ISBN 80-89039-11-1. s. 78-80.

	Obligátny klavír 1	0,5		
2.	Spev 2	2	3,5	42
	Spev z listu 2	1		
	Obligátny klavír 2	0,5		
3.	Spev 3	2	4,5	54
	Spev z listu 3	1		
	Obligátny klavír 3	0,5		
	Interpretačný seminár 1	1		
4.	Spev 4	2	4,5	54
	Spev z listu 4	1		
	Obligátny klavír 4	0,5		
	Interpretačný seminár 2	1		
5.	Spev 5	2	4,5	64
	Spev z listu 5	1		
	Obligátny klavír 5	0,5		
	Interpretačný seminár 3	1		
	Úvodná náčuvová ped. prax zo spevu	10 za semester	10 za semester	
6.	Spev 6	2	4,5	64
	Spev z listu 6	1		
	Obligátny klavír 6	0,5		
	Interpretačný seminár 4	1		
	Priebežná ped. prax zo spevu 1	12 za semester	12 za semester	
7.	Spev 7	2	4,5	64
	Dirigovanie a vedenie zboru 1	1		
	Obligátny klavír 7	0,5		
	Interpretačný seminár 5	1		
	Priebežná ped. prax zo spevu 2	12 za semester	12 za semester	
8.	Spev 8	2	3,5	64
	Dirigovanie a vedenie zboru 2	1		
	Obligátny klavír 8	0,5		
	Priebežná ped. prax zo spevu 3	12 za semester	12 za semester	
	Súvislá ped. prax zo spevu 1	10 za semester	10 za semester	
9.	Spev 9	2	24	44
	Súvislá ped. prax zo spevu 2	20 za semester	20 za semester	
10.	Diplomový koncert	1	1	12
Spolu	Predmetov	37		504 hodín

Pre zlepšenie úrovne učiteľskej praxe sa zaradili do študijného programu v akademickom roku 2003- 2004 predmety obligátny nástroj (8 semestrov/0,5 hodiny), zvýšila sa časová dotácia pedagogickej praxe (76 hodín za 5 semestrov, čo je o 39 hodín viacej ako v predchádzajúcom akademickom roku) a zaviedol sa predmet dirigovanie a vedenie zboru (2 semestre/1 hodina). Z desaťsemestrového štúdia sa počet predmetov z predchádzajúcich 29 zvýšil na 37 a počet hodín z 469 na 504, čo sa zdalo dostačujúce, pretože uchádzači o štúdium boli v tom čase absolventmi konzervatórií a mali možnosť ihneď nadviazať na získané vokálno- technické a interpretačné schopnosti.

Pri rozdeľovaní časovej dotácie pre hlavný predmet spev však došlo k nepriaznivej zmene znížením 2 hodín v desiatom semestri na 1 hodinu týždenne, čo bolo v poslednom semestri nevyhovujúce, keďže sa študenti museli pripravovať na diplomový koncert v rozsahu

40- 45 minút a štátnu skúšku zo spevu. Okrem uvedenej zmeny sa vytratil z ponuky predmetov didaktika spevu.

Tabuľka č. 3 Povinné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, v predmete hudobná výchova, zameranie- spev, platné pre akademický rok 2004- 2005³³¹

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	spolu	za semester
1.	Spev 1	2	6,5	78
	Spev z listu 1	1		
	Obligátny klavír 1	0,5		
	Interpretačný seminár 1	1		
	Komorný spev 1	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 1	1		
2.	Spev 2	2	6,5	78
	Spev z listu 2	1		
	Obligátny klavír 2	0,5		
	Interpretačný seminár 2	1		
	Komorný spev 2	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 2	1		
3.	Spev 3	2	6,5	78
	Spev z listu 3	1		
	Obligátny klavír 3	0,5		
	Interpretačný seminár 3	1		
	Komorný spev 3	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 3	1		
4.	Spev 4	2	6,5	78
	Spev z listu 4	1		
	Obligátny klavír 4	0,5		
	Interpretačný seminár 4	1		
	Komorný spev 4	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 4	1		
5.	Spev 5	2	6,5	88
	Spev z listu 5	1		
	Obligátny klavír 5	0,5		
	Interpretačný seminár 5	1		
	Komorný spev 5	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 5	1		
	Úvodná nácviková ped. prax zo spevu	10 za semester	10 za semester	
6.	Spev 6	2	6,5	90
	Spev z listu 6	1		
	Obligátny klavír 6	0,5		
	Interpretačný seminár 6	1		
	Komorný spev 6	1		
	Interpretácia skladieb s inštr. sprievod. 6	1		
	Priebežná ped. prax zo spevu 1	12 za semester	12 za semester	
7.	Spev 7	2	5,5	78
	Didaktika spevu 1	2		
	Obligátny klavír 7	0,5		
	Interpretačný seminár 7	1		

³³¹ MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu Študijných programov Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, Akademický rok 2004/2005.* Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2004. ISBN 80-89039-68-5. s. 103-106.

	Priebežná ped. prax zo spevu 2	12 za semester	12 za semester	
8.	Spev 8	2	4,5	76
	Didaktika spevu 2	2		
	Obligátny klavír 8	0,5		
	Priebežná ped. prax zo spevu 3	10 za semester	10 za semester	
	Súvislá ped. prax zo spevu 1	12 za semester	12 za semester	
9.	Spev 9	2	4	68
	Didaktika spevu 3	2		
	Súvislá ped. prax zo spevu 2	20 za semester	20 za semester	
10.	Diplomový koncert	1	12	12
Spolu	Predmetov	52		724

Keďže medzi uchádzačov o štúdium spevu na Katedre hudby pribúdali denní a externí študenti bez konzervatória a učiteľia ZUŠ s dlhodobou praxou po skončení konzervatória, tak sa v akademickom roku 2004- 2005 pre zlepšenie vokálno- interpretačnej praxe zaradili do ponuky predmetov komorný spev (6 semestrov/1 hodina), interpretácia skladieb s inštrumentálnym sprievodom (6 semestrov/1 hodina) a interpretačný seminár sa rozšíril na 5 semestrov. Dirigovanie a vedenie zboru sa stalo súčasťou predmetu hudobná výchova ako dirigentská prax (2 semestre/1 hodina) a zaviedol sa znovu predmet didaktika spevu (3 semestre/2 hodiny). Z desaťsemestrového štúdia sa počet predmetov zvýšil z 37 na 52 a počet hodín z 504 na 724, čo sa zdalo primerané k dosiahnutiu požadovanej úrovne vedomostí, schopností a zručností u študentov spevu.

Medzi študentmi spevu sa však vyskytovali značné vokálno- technické a interpretačné rozdiely, ktoré ovplyvňoval a determinoval stupeň vokálnej techniky, hlasové dispozície, absencia vokálneho vzdelania, rozdielny vek a forma štúdia (denná, externá). Pre externých študentov sa zaviedla časová dotácia hlavného predmetu spev 30 minút týždenne, čo bolo nedostačujúce, neumožňovalo získať maximálne možnú dosiahnuteľnú úroveň a ešte viacej sa prehĺbili rozdiely medzi dennými a externými študentmi.

1.2 Študijný program učiteľstvo Umeleckých a výchovných predmetov, hudobné umenie so zameraním na spev 2009- 2010

Od roku 2005 sa začalo uplatňovať na PF KU v Ružomberku rozdelenie vysokoškolského štúdia na bakalárske (trojročné) a magisterské (dvojrôčné), čo si vyžiadalo určité zmeny v študijnom programe, v kreditnom systéme a v transformácii rozdelenia povinných, povinno- voliteľných a výberových predmetov medzi predmety hudobné umenie a spev.

Tabuľka č. 4 Povinné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, v predmete hudobná výchova, zameranie- spev, platné pre akademický rok 2005–06³³²

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	spolu	za semester
1. Bc.	Spev 1	2	7	84
	Spev z listu 1	1		
	Teória hlasovej výchovy	1		
	Interpretačný seminár 1	1		
	Gregoriánsky chorál 1	1		
	Komorný spev a interpretácia skladieb 1	1		
2. Bc.	Spev 2	2	6	72
	Spev z listu 2	1		
	Gregoriánsky chorál 2	1		
	Interpretačný seminár 2	1		
	Komorný spev a interpretácia skladieb 2	1		
3. Bc.	Spev 3	2	6	72
	Spev z listu 3	1		
	Gregoriánsky chorál 3	1		
	Interpretačný seminár 3	1		
	Komorný spev a interpretácia skladieb 3	1		
4. Bc.	Spev 4	2	6	72
	Spev z listu 4	1		
	Gregoriánsky chorál 4	1		
	Interpretačný seminár 4	1		
	Komorný spev a interpretácia skladieb 4	1		
5. Bc.	Spev 5	2	6	72
	Spev z listu 5	1		
	Interpretačný seminár 5	1		
	Komorný spev a interpretácia skladieb 5	1		
	Úvodná náčuvová ped. prax zo spevu	1		
6. Bc.	Spev 6	2	24	24
1. Mgr.	Spev 1	2	7	84
	Didaktika spevu 1	2		
	Interpretačný seminár 1	1		
	Obligátny klavír 1	1		
	Priebežná ped. prax zo spevu 1	1		
2. Mgr.	Spev 2	2	7	84
	Didaktika spevu 2	2		
	Obligátny klavír 2	1		
	Priebežná ped. prax zo spevu 2	1		
	Súvislá ped. prax zo spevu 1	1		
3. Mgr.	Spev 3	2	5	60
	Didaktika spevu 3	2		
	Súvislá ped. prax zo spevu 2	1		
4. Mgr.	Diplomový koncert	2	24	24
Spolu	Predmetov	41		648

Aj v akademickom roku 2005- 2006 došlo v ponuke premetov k niekoľkým zmenám, ktoré mali prispieť k odstraňovaniu teoretických a praktických rozdielov medzi študentmi, no

³³² MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu, Akademický rok 2005/2006*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2005. ISBN 80-8084-028-8. s. 83-84.

KOŠČ, S. *Informácie o štúdiu, Akademický rok 2007/2008*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2007. ISBN 978-80-8084-209-3. s. 83-84.

aj také, ktoré negatívne ovplyvnili stanovený zámer. Pre nadobudnutie elementárnych teoretických vedomostí z hlasovej výchovy sa zaviedol pre všetkých študentov spevu predmet teória hlasovej výchovy (1 semester/1 hodina), rozšíril sa interpretačný seminár na 6 semestrov a diplomový koncert sa rozšíril na 2 hodiny, čo bolo veľkým prínosom pre vokálno- interpretačnú prax. Došlo k spojeniu predmetov komorný spev a interpretácia skladieb s inštrumentálnym sprievodom, čím sa zredukovala časová dotácia z 2 hodín týždenne na 1 hodinu týždenne (5 semestrov) a zavedením pravidelných hodín pedagogickej praxe zo spevu sa zredukoval celkový počet hodín z predchádzajúcich rokov zo 76 na 60. Obligátne klavír sa stal súčasťou študijného predmetu hudobná výchova a namiesto neho sa zaviedol nový predmet gregoriánsky chorál (4 semestre/1 hodina). Z desaťsemestrového štúdia sa počet predmetov znížil z predchádzajúcich 52 na 41 a počet hodín z 724 na 648, čo sa zdalo nevyhovujúce a bolo potrebné v nasledujúcom období pristúpiť k rozšíreniu ponuky predmetov o praktické i teoretické povinno- voliteľné a výberové predmety.

Tabuľka č. 5 Povinné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov, hudobné umenie, zameranie spev platné od akademického roku 2009- 2010³³³

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	spolu	za semester
1.Bc.	Spev 1	2	5	60
	Obligátne klavír 1	1		
	Interpretačný seminár 1	1		
	Gregoriánsky chorál 1	1		
2. Bc.	Spev 2	2	5	60
	Obligátne klavír 2	1		
	Interpretačný seminár 2	1		
	Gregoriánsky chorál 2	1		
3. Bc.	Spev 3	2	5	60
	Obligátne klavír 3	1		
	Interpretačný seminár 3	1		
	Gregoriánsky chorál 3	1		
4. Bc.	Spev 4	2	5	60
	Obligátne klavír 4	1		
	Interpretačný seminár 4	1		
	Gregoriánsky chorál 4	1		
5. Bc.	Spev 5	2	4	48
	Obligátne klavír 5	1		
	Interpretačný seminár 5	1		
6. Bc.	Spev 6	2	3	36
	Úvodná nácviková prax zo spevu	1		
1. Mgr.	Spev 1	2	7	84
	Metodika spevu 1	2		
	Interpretačný seminár 1	2		

³³³ MORICOVÁ, J. Informácie o štúdiu Študijných programov Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, Akademický rok 2004/2005. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2004. ISBN 80-89039-68-5. s. 103-106.

	Priebežná ped. prax zo spevu 1	1		
2. Mgr.	Spev 2	2	7	84
	Metodika spevu 2	2		
	Interpretačný seminár 2	2		
	Priebežná ped. prax zo spevu 2	1		
3. Mgr.	Spev 3	2	7	84
	Metodika spevu 3	2		
	Interpretačný seminár 3	2		
	Súvislá ped. prax zo spevu	1		
4. Mgr.	Spev 4	3	3	36
Spolu	Predmetov	34		612

Tabuľka č. 6 Povinnno- voliteľné predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov, hudobné umenie, zameranie spev platné od akademického roku 2009- 2010³³⁴

Semester	Predmet	Počet hodín			
		týždenne	spolu týždenne	za semester	spolu za semestre
1.-5. Bc.	Spev z listu 1-5	1	1	12	60
3.- 4. Bc.	Dejiny a literatúra spevu 1-2	1	1	12	24
1.- 2. Mgr.	Spev s inštrument. sprievodom 1-2	1	3	36	72
	Komorný spev 1-2	1			
	Obligátny klavír 1-2	1			
3. Mgr.	Spev s inštrument. sprievodom 3	1	2	24	24
	Komorný spev 3	1			
Spolu	Predmetov	15			180

Tabuľka č. 7 Výberové predmety študijného zamerania na spev v programe Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov, hudobné umenie, zameranie spev platné od akademického roku 2009-2010³³⁵

Semester	Predmet	Počet hodín		
		týždenne	za semester	spolu za semestre
1. -6. Bc.	Komorný spev 1-6	1	12	72
1., 3., 5. Bc.	Interpretačný kurz 1-3	1	12	36
1., 3. Mgr.	Interpretačný kurz 1-2	1	12	24
Spolu	Predmetov	11		132

Posledné úpravy v študijnom programe priniesli pozitívne zmeny v ustálení štruktúry ponuky teoretických a praktických predmetov pre študentov spevu Katedry hudby. Ponúkajú široký a rôznorodý výber a rešpektujú individuálne rozdiely medzi študentmi. Teória hlasovej výchovy (1 semester/1 hodina) sa stala súčasťou predmetu hudobné umenie, interpretačný seminár sa rozšíril na 8 semestrov a spev 4/ diplomový koncert na 3 hodiny. Medzi povinnno-voliteľné predmety pribudol predmet dejiny a literatúra spevu (2 semestre v bc. štúdiu/1

³³⁴ MORICOVÁ, J. Informácie o štúdiu Študijných programov Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, Akademický rok 2004/2005. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2004. ISBN 80-89039-68-5. s. 103-106.

³³⁵ MORICOVÁ, J. Informácie o štúdiu Študijných programov Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, Akademický rok 2004/2005. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2004. ISBN 80-89039-68-5. s. 103-106.

hodina) a obligátny klavír (2 semestre v mgr. štúdiu/1 hodina), medzi výberové predmety interpretačný kurz (5 semestrov/1 hodina), čo bolo veľkým prínosom pre prehĺbenie teoretických i praktických vokálno- interpretačných vedomostí a schopností študentov spevu. Zadením povinných predmetov spev z listu (5 semestrov/1 hodina), spev s inštrumentálnym sprievodom (3 semestre/1 hodina) a komorný spev (9 semestrov/1 hodina) medzi povinno-voliteľné sa rešpektoval počet kreditov povinných predmetov a zároveň sa tým zaistila nutnosť výberu uvedených predmetov potrebných pre interpretačnú prax, a tiež pretože na seba navzájom nadväzujú.³³⁶ Z desaťsemestrového štúdia sa počet predmetov rozšíril na 60 a počet hodín na 924, čo je doposiaľ najlepšia dotácia predmetov a hodín a vyhovuje potrebám i požiadavkám štúdia spevu na Katedre hudby.

1.3 Vyhodnotenie

Tabuľka č.8 Počet predmetov a hodín v predmete spev v jednotlivých akademických rokoch

Akademický rok	Počet predmetov	Počet hodín
2002/2003	29	469
2003/2004	37	504
2004/2005	52	724
2005/2006-2008/2009	41	648
2009/2010	60	924

Z uvedených údajov vyplýva, že sa ponuka predmetov a počtu hodín postupne zvyšovala, až na obdobie v rokoch 2004- 2009, kedy sa postupne zavádzal do jednotlivých ročníkov nový študijný program a kreditný systém a prerozdelením predmetov medzi hudobné umenie a spev vznikol dočasný pokles počtu predmetov i hodín. Ponuka predmetov sa v súčasnosti rozšírila v povinných, povinno- voliteľných a výberových predmetoch o prednášky, cvičenia a semináre tak, aby zaistila rovnomerné získavanie vedomostí, schopností a zručností vo vokálno- technickej, interpretačnej i pedagogickej oblasti.

2 Požiadavky predmetu spev na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

Podobne ako boli nevyhnutné zmeny v študijnom programe, ktoré reflektovali na aktuálne potreby a možnosti, tak boli potrebné aj zmeny v samotných požiadavkách predmetu spev, najmä čo sa týka množstva a zamerania prebraného repertoáru.

³³⁶ Skúška z komorného spevu je viazaná účasťou na Komornom koncerte a skúška zo spevu je viazaná na predmet interpretácia s inštrumentálnym sprievodom.

Tabuľka č. 9 Požiadavky na skúšobnú látku v predmete spev platné pre akademické roky 2002–04³³⁷

Semester	Požiadavky
1.	2 solfegie 1 oratórna, omšová, kantátová ária z obdobia baroka
2.	2 piesne rozličného charakteru 1 ária z obdobia baroka (oratórna, kantátová, operná) 1 ária operná alebo koncertná ária z obdobia klasicizmu
3.	2 solfeggia 1 pieseň alebo ária podľa vlastného výberu 1 ária z obdobia baroka
4.	2 piesne rozličného charakteru 1 oratórna, kantátová ária z obdobia klasicizmu 1 operná alebo koncertná ária
5.	2 solfeggia 3 skladby z bakalárskeho koncertu
6.	1 oratoriálna skladba do 18. storočia 1 operná alebo koncertná ária z obdobia klasicizmu cyklus piesní alebo výber 4 piesní od jedného autora 1 svetová operná ária
7.	2 solfeggia 1 operná ária 1 oratórna ária
8.	prehrávka opernej role v opernom štúdiu prehrávka sólového partu omše, oratória
9.	závažná časť absolventského koncertu v rozsahu 20 minút
10.	prehrávka absolventského koncertu v rozsahu 45 minút prehrávka opernej role v opernom štúdiu

Keďže uchádzači o štúdium boli v tom čase absolventmi konzervatórií, tak sa stanovila náročnosť a zameranie repertoáru tak, aby pokračovali v nadobudnutých vokálno-technických schopnostiach. V ponuke predmetov (operné herectvo, komorný spev, interpretácia s inštrumentálnym sprievodom) a v požiadavkách predmetu spev (prehrávka sólového partu omše, oratória, opernej role) sa nachádzali také, ktoré pripravovali študentov na koncertné i operné vystúpenia.

Tabuľka č. 10 Požiadavky na skúšobnú látku v predmete spev platné pre akademické roky 2008–10³³⁸

Semester	Požiadavky
1. Bc.	1 technické cvičenie

³³⁷ MALATINCOVÁ, E. Sylaby pre sólový spev. In : *Učebné osnovy Cirkevného konzervatória v Bratislave*. Bratislava: CK v Bratislave, 2002. s. 1-3.

³³⁸ KOL. *Žiadosť o akreditáciu. Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov. Učiteľstvo predmetu spev v kombinácii s hudobnou výchovou*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2008. s. 27.

	1 ľudová alebo umelá pieseň 1 ária
2. Bc.	1 technické cvičenie 1 ľudová alebo umelá pieseň 1 ária
3. Bc.	1 technické cvičenie 1 umelá pieseň 1 ária
4. Bc.	1 technické cvičenie 2 umelé piesne 1 ária
5. Bc.	3 skladby z bakalárskeho koncertu
6. Bc.	1 ária z obdobia baroka 1 ária z obdobia klasicizmu 1 piesňový cyklus alebo výber 4 piesní od jedného autora výber skladieb z 3 štýlových období Bakalársky koncert v rozsahu 20- 25 minút Štátna skúška Výber skladieb z bakalárskeho koncertu (2 piesne, 2 árie)
1. Mgr.	2 piesne 1 ária
2. Mgr.	2 piesne 2 árie
3. Mgr.	3 skladby z diplomového recitálu
4. Mgr.	1 skladba z obdobia baroka 1 skladba z obdobia klasicizmu 1 piesňový cyklus alebo výber najmenej 4 piesní od jedného autora 1 ária výber skladieb najmenej zo 4 štýlových období Diplomový koncert v rozsahu 40- 45 minút Štátna skúška Výber skladieb z diplomového koncertu (2 piesne, 2 árie)

Požiadavky repertoáru a skúšobnej látky pre predmet spev sa museli v priebehu niekoľkých rokov vzhľadom k novým okolnostiam zmeniť. Uchádzači o štúdium prichádzali bez konzervatória alebo ako učitelia ZUŠ s dlhodobou pedagogickou praxou po ukončení konzervatória a neboli schopní nastudovať na požadovanej úrovni repertoár predmetu spev, pretože mnohí z nich študovali externou formou, pre ktorú bola časová dotácia predmetu spev 30 minút týždenne. Vzhľadom k uvedeným okolnostiam sa pristúpilo k zredukovaniu repertoáru, k jeho širšiemu a univerzálnejšiemu zameraniu požiadaviek, čo umožnilo väčšiu voľnosť vo výbere skladieb, ktoré lepšie zohľadňujú individuálne rozdiely, hlasové možnosti a dispozície študentov. Pri výbere skladieb sa kladie dôraz na koncertný repertoár, pretože absolventi sú prevažne učitelia ZUŠ, a práve pre nich je štúdium spevu na Katedre hudby PF KU zamerané.

Záver

Katedra hudby PF KU v Ružomberku sa od svojho založenia snaží orientovať svoje študijné programy a predmety tak, aby reflektovali na momentálnu situáciu a potreby spoločnosti, ktoré sa očakávajú od kvalifikovaných učiteľov hudby a spevu. Všetky uvedené zmeny v študijných programoch a požiadavkách na skúšobnú látku v predmete spev zohľadňujú momentálnu spoločenskú situáciu a potreby v hudobnom školstve, požiadavky odbornej kvalifikácie učiteľov spevu v ZUŠ a možnosti a dispozície uchádzačov a študentov spevu.

Literatura

KOL. *Akreditačný spis*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2001.

KOL. *Žiadosť o akreditáciu všetkých ŠP PO fakultách a PO oblastiach výskumu*.

Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2001.

MALATINCOVÁ, E. Sylaby pre sólový spev. In : *Učebné osnovy Cirkevného konzervatória v Bratislave*. Bratislava: CK v Bratislave, 2002.

MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu 2002/2003*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2002. ISBN 80-89039-11-1.

MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu Študijných programov Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, Učiteľstvo odborných umeleckých predmetov, Akademický rok 2004/2005*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2004. ISBN 80-89039-68-5.

MORICOVÁ, J. *Informácie o štúdiu, Akademický rok 2005/2006*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2005. ISBN 80-8084-028-8.

KOŠČ, S. *Informácie o štúdiu, Akademický rok 2007/2008*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2007. ISBN 978-80-8084-209-3.

KOL. *Žiadosť o akreditáciu. Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov. Učiteľstvo predmetu spev v kombinácii s hudobnou výchovou*. Ružomberok: PF KU v Ružomberku, 2008.

Požiadavky vo vzdelávaní učiteľov spevu na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

Souhrn

Študijný program Učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov Hudobné umenie- spev prešiel od svojej prvej akreditácie zmenami a priniesol špecifické vyprofilovanie absolventov Katedry hudby PF KU v Ružomberku. Príspevok prináša prehľad jednotlivých predmetov

a ich časovej dotácie v študijnom predmete spev a požiadavky na skúšobnú látku v hlavnom predmete.

Klíčová slova

Katedra hudby PF KU v Ružomberku, študijný program učiteľstvo umeleckých a výchovných predmetov, hudobné umenie so zameraním na spev, požiadavky na skúšobnú látku v predmete spev.

Demands in the teachers' of singing education at The Music Department PF KU

Summary

The study programme Teaching of art and educational subjects Music art- singing has got across changes and has brought specific profiling of its graduates. This contribution is introducing overview of the individual subjects and their time subsidy in the study subject Singing and examinational subject matter demands.

Keywords

Music Department PF KU in Ružomberok, the study programme Teaching of art and educational subjects, music art with the focus on singing, examinational matter demands in subject Singing.

**Tradice a současnost vzdělávání učitelů hudby
a hudební výchovy**

Sborník z 31. muzikologické konference Janáčkiana 2012
31. května a 1. června 2012

Vydala Ostravská univerzita – Pedagogická fakulta
v Ostravě 2012

Vydání první

Vědecký redaktor: doc. PaedDr. Petr Franiok, Ph. D.
Výkonní redaktori: Karel Steinmetz, David Kozel, Jan Mazurek, Milan Bátor,
Pavla Lachmannová, Pavla Olšarová, Kateřina Sabová, Silvie Schmuckerová,
Jindřich Schwarz, Jana Vondráčková

Náklad: 150 kusů
Výroba: Repronis, s.r.o.
ISBN 978-80-7464-169-5